

EGYÜTT NEHÉZSÉGBEN ÉS ÖRÖMBEN: TANZÁNIAIAK MAGYARORSZÁGON

T. Horváth Attila
könyvtáros, történész PhD
Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
afurika@freemail.hu

2011. december 9-e különlegesen nagy nemzeti ünnepe volt Tanzániának. E napon ünnepelték Tanganyika függetlenné válásának ötvenedik évfordulóját. A kerek évfordulót nemcsak a kelet-afrikai országban, hanem szerte a világon megünnepelték a külhonban élő tanzániaiak. Budapesten a Kossuth Klubban rendezett ünnepséget a Tanzániaiak Magyarországi Egyesülete, amely ekkor ünnepelte megalakításának egy éves évfordulóját is. A kettős ünnep apropóján beszélgettünk Peter Mhagamával, az Egyesület titkárával.

Peter, hol születtél és mióta élsz hazánkban?

Tanzánia déli részén, Iringa tartományban születtem 1959-ben. Szüleim a hehe népcsoportba tartoznak és 1965-ben költöztek Zanzibárra. Válásuk után anyámnál maradtam, visszamentük a szárazföldre, ott jártam középiskolába is. Később visszatértem Zanzibárra és elvégeztem a tanárképzőt, majd tanítottam öt évet. A nyolcvanas években sok fiatal gondolta, – elsősorban az anyagiak miatt – hogy szerencsét próbál külföldön, én is így határoztam. Ők általában Angliába akartak menni, de én mégis Görögországot választottam. Itt hajókon dolgoztam, személy- és teher szállítókon egyaránt.

Mivel Görögországban sem voltak a lehetőségek annyira kecsegtetőek, Angliába mentem, ahol más tanzániaiakkal együtt zenélésből éltem. Megismerkedtem egy magyar lánnyal, aki

Sántha Péterné
képviselő asszony a
Józsefvárosi Önkor-
mányzat részéről
(vendég), Josephat
Rugaika az Egyesület
elnöke, Juma K. H.
Mwindadi pénztáros és
Peter Mhagama titkár a
decemberi ünnepségen

bébiszitterként dolgozott, hamar egymásba szerettünk. 1994-ben, amikor már vártuk a babát, ő azt javasolta, hogy jobb, ha Magyarországra költözünk. Egy kicsit bizalmatlan voltam, mert angliai barátaimtól hallottam, hogy Magyarország a keleti blokkhoz tartozik, ezért egy kicsit „gyanús.” Félttem tehát, de a barátnőm meggyőzött, hogy először nézzem meg az országot, utána ráérünk eldönteni, hogy itt maradjunk-e. Amikor Budapestre érkeztünk, már tetszett a dolog, ráadásul megismerkedtem több más honfitársammal is, úgyhogy nem voltam teljesen egyedül. Ők általában vagy diákok voltak, vagy egykori diákok, akik az országban telepedtek le. Ekkor is zenélésből próbáltunk megélni, de e mellett Ausztriában és Olaszországban is vállaltam munkát.

Hogyan jött az ötlet, hogy egyesületet hozzatok létre?

Régebben létezett egy Magyarországon tanuló külföldi diákokat tömörítő szervezet, de mivel diákból egyre

kevesebb van, ezért egy barátommal úgy döntöttünk, hogy az itt élő kb. harminc tanzániaiainak kellene egy szervezetet létrehozni. Megkerestük, akit tudtunk, és 2010-ben megalakult az egyesület. Jelenleg Budapesten az Afrikai Büfében, a VIII. kerületi Bérkocsis utca 21-ben szoktunk rendszeresen találkozni. Tulajdonos barátunk és tagtársunk, Khamis Mohammed (alias Hemmy) azt a nagylelkű felajánlást tette számunkra, hogy amíg megerősödünk, „ki nem nőjük” ezt az éttermet, az Egyesület levelezési címe itt legyen, és a találkozók szervezése itt történjen. Ezúton is köszönjük segítségét!

E cikk címe „együtt nehézségben és örömben” és arra utal, hogy az Egyesület alapszabályának egyik pontjában az szerepel, hogy fontos célok egymás segítése. Ami nekem először különös volt, hogy még örömteli események során is segíteni próbáljátok egymást... E sorok az alapszabályba nem költői túlzásként kerültek be. Egyfajta önse-

gélyező szerepet is szeretnénk vállalni, mivel rengeteg kisebb-nagyobb konkrét problémával kell szembenézünk. Például, ha valaki betegség miatt kórházba kerül, vagy kap egy telefon, hogy meghalt egy közeli hozzátartozója otthon, de nincs elég pénz a repülőjegyre, akkor igyekszünk legalább valamennyi támogatást nyújtani. De például, ha valaki itt tanul és támogatásra lenne szüksége, vagy megházasodik, és gyereke születik – amely pedig igazán örömteli dolog – nem biztos, hogy könnyen leküzdí a felmerülő anyagi gondokat. Konkrét segítséget szeretnénk nyújtani konkrét problémákra, persze egyelőre még kicsik vagyunk, ezért csak kis lépésekben gondolkodhatunk, de bízunk abban, hogy gyorsan megerősödünk.

Beszéljünk egy kicsit az ünnepekről! Mit jelent az Uhuru, a függetlenség egy külhonban élő tanzániaiak?

Minden gyarmati sorból felszabadult afrikai ország számára fontos dolog a függetlenség, az önrendelkezés. Tanganyika, tehát a mai Tanzánia szárazföldi területe kezdetben német, majd az első világháborút követően angol fennhatóság alá került. A függetlenségi mozgalmak kimagasló alakjaként szerepelt a későbbi elnök, Julius Nyerere, akinek volt két nagyon fontos, jövőbe mutató stratégiai döntése. Az egyik, hogy elterjesztette a szuahélit azért, hogy legyen egy közös nyelv, amely révén az emberek kommunikálhatnak egymással. Az én szüleim még nem beszélték a szuahélit, csak a saját nyelvüket, ahogyan sokan mások akkoriban a szárazföld belső területein. Manapság

már szinte mindenki beszéli a nyelvet, nemcsak a partvidéken, hanem az egész ország területén is.

A másik fontos döntése az volt, hogy azt mondta: az embereknek lehet ugyan vallásuk, de a kormánynak nem. A vallási tolerancia a közös nyelvvel együtt nagyon sokat jelentett abban, hogy Tanzániában manapság nincs számottevő jele az oly sok afrikai országban jelenlévő etnikai-vallási feszültségeknek.

Tegyük hozzá, hogy akkoriban Zanzibár szigetén komoly feszültségek voltak a rabszolga-kereskedő arab elit és a volt rabszolgák között, amely az 1964 januárjában bekövetkező forradalomban csúcsosodott ki. Ezek az események is nagy befolyással bírtak arra a folyamatra, melynek eredményeképpen ugyanazon év április 26-án Tanganyika és Zanzibár közös államszervezetet hozott létre Tanzánia néven. Az államügyek nagy részét ezután közös keretek között intézték, de bizonyos fokú önállóságot is élvezett a két terület.

Mit tudtok a más országokban lévő egyesületekről, ők hogyan ünnepeltek?

Sokan élnek például Nagy-Britanniában, a skandináv országokban, Németországban, Amerikában vagy Olaszországban. Nekik nagy múltra visszatekintő egyesületeik vannak. Angliában például több egyesület is található a különböző városokban, de a függetlenség napját együtt ünneplik meg.

Mi még nagyon fiatal egyesület vagyunk, külön szerencse, hogy első születésnapunk éppen egy olyan kerek évfordulóra esett, mint az ötvenéves évforduló. Reméljük, hogy e kettős

ünneppel hagyományt teremtünk, és a jövőben még sok ünnepséget rendezhetünk! Egyébként, mivel még kicsik vagyunk, és mivel a két dátum közel van egymáshoz, nem tudtunk külön ünnepséget szervezni Zanzibár függetlenné válására emlékezve, amelyet a zanzibári forradalom évfordulóján ünnepelünk, ezért a Kossuth Klubbeli ünnepség ennek is emléket állított.

Milyen más jövőbeli terveitek vannak?

Először is szeretnénk szorosabbra fűzni a kapcsolatot a vidéken élőkkel. Laknak tanzániaiak Pécsen, Szegeden, Veszprémekben is, de sajnos az egyesületi élet nehézségeihez tartozik, hogy aki dolgozik, pláne vidéken, nehezen tud időt szakítani a találkozókra. Ha eléggé erősek leszünk, szeretnénk bemutatkozni a szélesebb közönség előtt. Tervezzük azt is, hogy iskolákat, óvodákat keressünk fel, azért hogy hagyományos afrikai zenés-táncos műsort, játékokat mutassunk be. Ezért is alakítottuk meg a Serengeti Troupe együttest.

Ők játszottak az ünnepségen is...

Igen, az együttes jórészt az Egyesület tagjaiból áll.

Tanzánia hivatalos szerveivel milyen kapcsolatban álltok?

Elnökünk, Josephat Ruga-ika járt már Berlinben, ahol a magyarországi ügyekkel is foglalkozó követség található, úgyhogy a kapcsolatfelvétel megtörtént. Eredetileg úgy volt, hogy a nagykövet vagy valaki

a követségről eljön az ünnepségünkre, de ez végülis nem történt meg. A múlt év derekán viszont egy üzleti találkozó került megrendezésre Budapesten, ahol afrikai és kelet-európai gazdasági szakemberek tárgyaltak. Itt találkoztunk a tanzániai szövetségi parlament, a Bunge elnökhelyettesével. Nagyon megörült nekünk, mert bár több tanzániai közönséggel volt alkalma találkozni Angliában, Németországban, nem hallott a magyarországi egyesületről. Különösen öröme szolgált, hogy összetartunk és nálunk nincsenek olyasfajta feszültségek, amelyek gyakran kialakulnak az egy hazából származó nagyobb közösségekben területi, vallási, politikai és egyéb alapon. Egyszóval, tudnak rólunk és reméljük, hogy kapcsolatunk még szorosabb lesz. Szeretnénk a jövőben az idegenforgalom területén is többet tenni.

Köszönjük a beszélgetést!